

دکتر سید نعمت‌الله عبدالرحیم‌زاده

رویکرد

بیداری از خواب برجامی

برنامه جامع اقدام مشترک، برجام یا Joint Comprehensive Plan of Action توافقنامه‌ای بود که بین ایران و گروه ۵+۱ متشکل از روسیه، چین، آلمان، بریتانیا و آمریکا به علاوه اتحادیه اروپا و در تاریخ ۱۴ جولای ۲۰۱۵ امضا شد. این توافقی بود که بعد از یک دوره از تحریم‌های گسترده ۱۲ ساله و دو سال مذاکره فشرده به دست آمد و وقتی که به امضا و تأیید همه طرف‌ها رسید این تصور را به وجود آورد که زمان به تحقق رسیدن رؤیاهای فراسیده است؛ رؤیای شروع دوره‌ای از شکوفایی اقتصادی، رؤیای پایان تحریم‌ها و رؤیای خریدن چرخ سانس‌تر یخ‌فروزها همراه با چرخیدن چرخ کارخانه‌ها! حالا دو ماه تا سه سالگی برجام مانده، نه تنها آن رؤیایا محقق نشده بلکه حیات خود برجام به صورت جدی به خط افتاده و احتمال فروپاشی آن با کار دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا، تقویت شده است. ترامپ روز سه‌شنبه سیدنتم می‌در مقابل دوربین‌های تلویزیونی ظاهر شد تا قصد خود را برای خروج از برجام اعلام کند و بعد هم با یک فرمان اجرایی امریکا را به طور رسمی از برجام خارج کرد. شاید این کار ترامپ زمینه‌ای برای فروپاشی برجام باشد اما تداوم حیات آن بدون حضور این کشور اما تا اینجای کار رؤیاهای برجامی به هم خورده و باید با دید بازتری به این توافقنامه و واقعیت‌های آن نگاه کرد.

■ امریکای بدعهد

ترامپ موقعی فرمان اجرایی برای خروج از برجام را امضا کرد که هنوز سه روز تا پایان امضای قبلی او برای تمدید تعلیق تحریم‌های هسته‌ای علیه ایران باقی مانده بود و به عبارت دیگر، او با امضای فرمان اجرایی در روز سه‌شنبه

امضای قبلی خود در روز جمعه ۱۲ ژانویه را نقض کرده است. امضای او در ۱۲ ژانویه تا ۱۲ می اعتبار قانونی داشت و او منتظر تمام شدن این مهلت نماند و سه روز قبل از این مهلت هم تعهد امریکا به برجام را نقض کرد و هم مهنتی که خودش آن را تأیید و امضا کرده بود. بنابراین، بدعهدی ترامپ تنها محدود به نقض یک توافقنامه بین‌المللی یا سرپیچی از قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت نمی‌شود، بلکه او قوانین و مقرراتی را نقض کرد که در خود امریکا محترم شناخته می‌شود و بیش از هر کسی، باید خود ترامپ آنها را رعایت کند. از سوی دیگر، کارنامه دولت قبلی امریکا در حدود یک سال و نیم از اجرای برجام نشان می‌دهد که صلاحیت‌های محدود بی‌پایان بر فعالیت هسته‌ای ایران و عدم‌تفکیک برنامه موشکی ایران از فعالیت هسته‌ای آن. مخاطب ترامپ در آن موقع نه ایران بلکه کنگرو و شورای اروپایی امریکا بود و به همین جهت هم نگاه‌ها اول به کنگره بود که نمایندگان سنا و مجلس نمایندگان برای تحقق شروط او چه می‌کنند. هر چند که در اوایل خبر‌های در مورد فعالیت‌باب کور کر و نام کاتن، دو سناتور جمهوری خواه، برای تنظیم و ارائه لایحه‌ای به سنا به عنوان بدعهدی و تخلف امریکا از برجام هستند بلکه این کشور با وجود لفاظی‌های جان کری، وزیر خار چه سابق امریکا، در مورد حمایت از برجام نه تنها هیچ اقدامی برای برچیدن ساز و کارهای اجرای تحریم‌ها برنداشت بلکه وزارت خزانه‌داری دولت اواما به تعهد امریکا برای سهولت دسترسی ایران به بازارهای جهانی عمل نکرد و تا روز آخر از آن دولت، اجازه معامله با دلار را به ایران نداد.

■ نواقص برجام

ترامپ چه قبل از ورود به کاخ سفید و چه بعد از ورود به آن همواره زبان تند خود را نسبت به برجام حفظ کرده بود و از نواقص این توافقنامه می‌گفت که سه نظرش، این نواقص باعث شده تا امریکا بدترین توافقی را در طول تاریخ خود

جهان

سراسر بین‌الملل ۸۸۴۹۸۴۴

که ششالوده برجام چقدر محکم بوده که یک طرف آن توانسته به این راحتی از آن کنار بکشد؟ کوچک‌ترین توافق حتی در مواردی بسیار جزئی مثل خرید ملک، معازه یا خودرو شامل مفادی است که هر طرف با خروج از توافق باید متحمل چه خساراتی باشد تا اینکه تضمینی برای پایبندی طرف‌های قرار داد به آن باشد.

■ بیداری از خواب

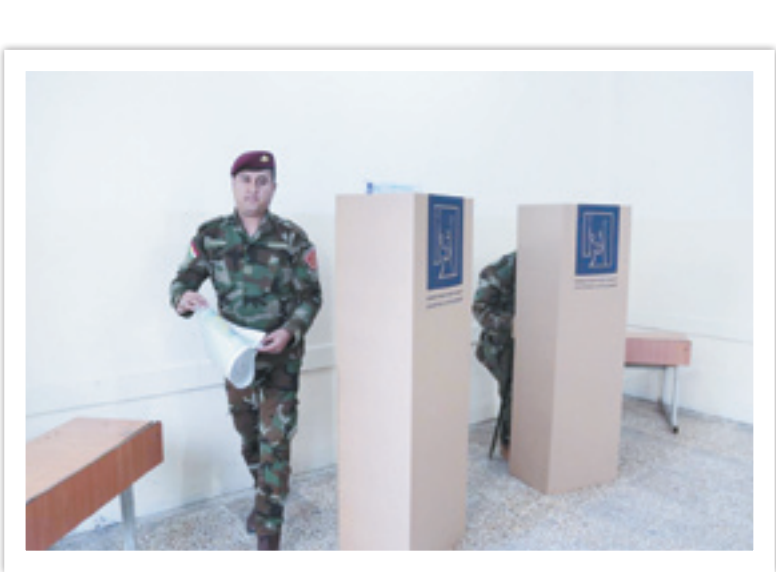
باید گفت که ترامپ با برنامه نمایشی تلویزیونی خود در روز سه‌شنبه فقط از برجام خارج نشد بلکه نقض اصلی آن را نشان داد و به این جهت، خروج او از برجام موجب بیداری نزدیک به سال از خواب برجامی شد. به نظر می‌رسید که امیدها به برجام در زمان امضای آن به اندازه‌ای زیاد بود که نقض اساسی آن در نظر گرفته نشد تا وضع مفادی به آن برای پایبندی تمام طرف‌ها به اصل برجام تضمینی وجود داشته باشد و ترامپ نتواند به این راحتی از آن خارج شود. یک وجه دیگر قضیه را می‌توان به این صورت دید که عمل ترامپ به لحاظ حقوقی چه عواقبی می‌تواند داشته باشد و آیا می‌توان از خلف وعده او و خروجش از توافق مورد تأیید امریکا اقدام حقوقی کرد یا نه؟ شاید بتوان با استناد به قطعنامه ۲۲۳۱ راهی در این مورد یافت اما روشن است که نمی‌توان بانهی بر برجام پاسخ حقوقی به داد. این ناظر اساسی است که تمام آن امید و خوش‌بینی‌ها به برجام را بر باد داده و نه تنها در مورد ماندن یا نماندن دیگر طرف‌های برجام ایلماتی را به وجود آورده، بلکه این مسئله را هم مطرح کرده که در برجام چه تضمین‌هایی برای پایبندی طرف‌های برجام به تعهداتشان وجود دارد. تجربه این دو سال و چند ماه نشان می‌دهد که علاوه بر امریکا حتی طرف‌های اروپایی هم برای اجرای تعهداتشان صداقت چندانی نداشته‌اند چنانکه به پهانه تحریم‌های غیر هسته‌ای یا بازگشت تحریم‌های هسته‌ای حاضر نشده‌اند به تعهد خود برای وارد کردن شرکت‌ها و بانک‌های خود به بازار ایران عمل کنند.

این عدم تمایل دولت‌های اروپایی به دلیل نبود راهکار نیست چراکه آنها پیش از این توانسته بودند تا شرکت‌ها و بانک‌های خود در مقابل آسیب‌دفاع کنند و اجازه ندهند آن بسته تحریمی به آنها لطمه‌ای بزند تا از بیاطمناقتصادی خودبا ایران رادامه بدهند. دولت‌های اروپایی به خصوص سه دولت آلمان، بریتانیا و فرانسه حلال‌هم می‌توانند مشابه آن مورد عمل کنند یا خود جداگانه یا از طریق اتحادیه اروپا قوانینی را تصویب کنند که امریکا را بازگرداندن تحریم‌ها نتواند رابطه اقتصادی اروپا با ایران را قطع کند و این رابطه بر مبنای برجام به حیات خود ادامه بدهد. دولت‌های اروپایی حتی می‌توانند با رافتر از این گذاشته و قوانینی را تصویب کنند که به آنها اجازه عمل مقابله به مثل می‌دهد چرا که هم برجام هم قطعنامه ۲۲۳۱ زمینه حقوقی به آنها می‌دهد در این مقابل امریکا دست به مقابله با مثل بزند و در مقابل جریمه‌های امریکایی، دولت امریکا یا خزانه‌داری آن را محکوم به پرداخت جریمه کنند. این اتفاق مورد ممکن در دست اروپا برای بقای برجام نیست و اگر آنها در ادعای خود برای بقای برجام صادق باشند باید در عمل نشان بدهند که حاضر به چه کاری برای حفظ برجام در مقابل بازگشت تحریم‌های ترامپ هستند. به عبارت دیگر، خواب برجامی در این نزدیک به سه سال به دلیل اعتمادبى منطقی به طرف‌های برجام بود و حالا ترامپ با خروج از برجام این خواب را بر هم زده و نباید با لایه‌ی‌های افرادی مثل امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، انگلار مک‌کل، صدر اعظم آلمان، تترامی، نخست‌وزیر بریتانیا و فدریکو موراگرنی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، به خوابی گرفتار بر مبنای گفته میابسر اکر(م) از نواقص برجام بگویند بلکه این کار او نقض اصلی و واقعی برجام را آشکار کرده است. در واقع، خروج ترامپ آن هم با یک برنامه نمایشی تلویزیونی این سؤال را پیش کشیده و به خصوص حقوقی به برجام پایبند کرد.

حشدالشعبی هم میوه غلبه بر داعش را می‌چیند

کردهانیز با چهار ائتلاف: ۱- حزب دموکرات، ۲- اتحادیه مهینی، ۳- اتحادیه اسلامی و ۴- ائتلاف برهم صالح و گوران در انتخابات حضور یافته‌اند.

بنابراین می‌توان یکی از ویژگی‌های انتخابات جاری را افزایش کثیر احزاب و گروه‌های سیاسی شرکت‌کننده در آن دانست که از یکسو باعث شور و نشاط انتخاباتی می‌شود و میزان مشارکت را افزایش می‌دهد و از دیگر سو امکان دارد در مرحله بعد از انتخابات به خصوص در زمینه تعیین نخست‌وزیر چالش برانگیز باشد. از دیگر ویژگی‌های این انتخابات می‌توان به این اشاره کرد که این اولین انتخاباتی است که در سراسر عراق با ضرب امنیتی بالا برگزار می‌شود و دیگر در آن از داعش خبری نیست و ارتش و نیروهای امنیتی این کشور موفق شده‌اند همه‌خاک این کشور را از تسلط و اشغال داعش در مناطق سنی‌نشین خارج و آزاد سازند و بار دیگر تمامیت ارضی عراق را دوام و قوام بخشند. با توجه به اینکه از آسانزی مناطق اشغالی عراق از دست داعش با کمک و حمایت منحصرفرد نیروهای موسوم به حشدالشعبی صورت گرفت لذا حضور این نیروها در انتخابات عراق در چارچوب

انتخابات پارلمانی عراق شنبه ۱۲ می برابر با ۲۲ اردیبهشت برگزار

می‌شود. البته رأی‌گیری از نیروهای مسلح و همچنین عراقی‌های مقیم خارج از عراق دو روز زودتر صورت گرفت و عراقی‌های مقیم خارج در ۱۳۰ حوزه انتخاباتی واقع در ۲۱ کشور و بیش از ۹۴۳ هزار نفری از جمله ۴۷ هزار نیروی بسیج مردمی نیز بر سر صندوق‌های اخذ رأی حضور یافتند. پس از تصویب قانون اساسی جدید عراق در سال ۲۰۰۵، سه دوره انتخابات سراسری مجلس نمایندگان در سال‌های ۲۰۰۶، ۲۰۱۰ و ۲۰۱۴ و سه دوره انتخابات شوراهای استانی نیز برگزار شده است اما انتخابات پارلمانی جاری که چهارمین آن در دوره جدید محسوب می‌شود گسترده‌ترین و پرشورترین انتخاباتی است که برگزار می‌شود. در این دوره ۷ هزار و ۱۷۸ نامزد در قالب ۲۰۴ حزب و ۲۷ ائتلاف به رقابت می‌پردازند. یعنی برای هر کرسی حدود ۲۰ نامزد رقابت می‌کنند. تعداد کرسی‌های پارلمان ۳۲۲ کرسی است که ۳۲۰ کرسی سهمیه استان‌هاست و از طریق انتخابات مشخص می‌شود و ۹ کرسی نیز به اقلیت‌ها تعلق دارد. همچنین ۲۴ میلیون نفر از مجموع بیش از ۳۷ میلیون جمعیت عراق واجد شرایط شرکت در این انتخابات هستند.

در انتخابات هر رأی‌دهنده می‌تواند هم به نامزدها و هم به ائتلاف‌ها رأی دهد که شماره‌گذاری شده‌اند. بعد کل آرای ماخوذه هر فهرست بر میانگین آراییی که برای هر حوزه به دست می‌آید، تقسیم می‌شود و رقم حاصله تعداد کرسی‌های آن فهرست را مشخص می‌کند. شیعیان با شش فهرست ائتلافی در انتخابات شرکت کرده‌اند که شامل:

۱- نصر با محوریت العبادی، ۲- قانون با محوریت نوری مالکی، ۳- فتح با محوریت هادی العامری، ۴- سنازون با محوریت مقتدی، ۵- حکمت با محوریت عمار حکیم و ۶- راه با محوریت خاتم فتاوی‌ای است.

سنی‌ها در دو ائتلاف ملی و چند ائتلاف محلی شرکت کرده‌اند که شامل فهرست الوطنی یا محوریت اباد علاوی و فهرست «قرار» با محوریت اسامه التجنیفی است که در کنار آنها ائتلافی‌های محلی همچون الاباری‌ها و موصلی‌ها و غیره هم هست.

روزنامه جوان | شماره ۱۳۹۷ | شنبه ۲۲ اردیبهشت ۱۳۹۷ | ۲۵ شعبان ۱۴۳۹ |

پیام‌های منطقه‌ای پیروزی حزب‌الله

پیروزی تاریخی حزب‌الله و متحدانش در انتخابات پارلمانی لبنان، علاوه بر تقویت جایگاه داخلی این حزب، آغاز فصل جدیدی از معادله مقاومت در منطقه است که با غلبه بر تروریست‌ها در سوریه کامل خواهد شد.

انتخابات پارلمانی لبنان بالاخره پس از وقفه پنج‌ساله، هفته گذشته برگزار شد و علاوه بر مشارکت قابل قبول نتایج ویژه‌ای به همراه داشت که خوشایند دشمنان قسم‌خورده مقاومت نبود. حزب‌الله و متحدانش توانستند با رأی اعتماد مردم ۶۷ کرسی از ۱۲۸ کرسی پارلمان را از آن خود کنند و عملاً با این پیروزی تأثیر قابل توجهی در چیشش ترکیب دولت آینده خواهند داشت. پیروزی حزب‌الله در انتخابات لبنان نقطه عطفی در تاریخ تحولات سیاسی این کشور بود که به رغم توطئه‌های داخلی و خارجی در نهایت توانست موازنه را به نفع مقاومت تغییر دهد. مثلث غربی- عربی- صهیونیستی سال ۲۰۱۱ با هدف تضعیف محور مقاومت، جنگ فرسایشی در سوریه را آغاز کردند تا توان نظامی حزب‌الله و ایران را کاهش دهند اما با گذشت هفت سال از این بحران، مقاومت نه تنها تضعیف نشده بلکه علاوه بر پیروزی‌های میدانی، در عرصه سیاسی نیز جایگاه خود را تقویت کرده است.

هزنه‌های هنگفت عربستان سعودی برای تخریب چهره حزب‌الله در انتخابات نتیجه عکس داد و بیشتر به محبوبیت این حزب منجر شد. علی حماده، روزنامه‌نگار دروزی لبنان پس از پیروزی حزب‌الله گفت: «شیعیانی که قبل از امام موسی صدر بیشتر از واکس‌زدن کفش‌ها یا نظافت خانه‌هایمان یا نگاهبانی ارزشی نداشتند، امروز بر ما و بر نصف منطقه حکومت می‌کنند.» اینگونه اظهارات که نمونه‌های آن کم‌نیست، بیانگر این است که حزب‌الله در مسیر درستی قدم برداشته و همه‌جای تبلیغاتی غرب و سعودی‌ها علیه این حزب به خاطر نگرانی از قدرت‌یابی مقاومت بوده است. هر چند انتخابات لبنان ناظر بر تحولات داخلی این کشور بود اما از آنجا که امریکا و متحدانش از این مسئله برای ضربه‌زدن به مقاومت استفاده می‌کردند، مهم به نظر می‌رسد. با توجه به اینکه انتخابات لبنان متأثر از جنگ سوریه بود، از بعد منطقه‌ای هم قابل ارزیابی است.

■ تقویت موازنه سیاسی داخلی

پیروزی حزب‌الله و متحدانش انگکاس سیاسی بزرگی در تحولات سیاسی لبنان ایجاد خواهد کرد و با توجه به اینکه جریان مقاومت اکثریت کرسی‌ها را کسب کرده، می‌توان گفت که اکثر لبنانی‌ها از مقاومت حمایت سیاسی کرده‌اند که نشانگر افزایش محبوبیت مقاومت است. هر چند قدرت حزب‌الله بیشتر در بعد نظامی بود اما بعد از این قدرت سیاسی نیز در کنار بعد نظامی به تقویت جایگاه حزب‌الله در لبنان منجر خواهد شد. نکته حائز اهمیت در سن این انتخابات، اقبال گسترده اهل سنت به کاندیداهای مقاومت بود که با آرای خود نشان دادند که حزب‌الله علاوه بر شیعیان در بین اهل سنت نیز جایگاه مهمی دارد و همین مسئله دست آل سعود را برای ایجاد تفرقه بین شیعه و سنی می‌بندد و نقشه‌های سعودی و غرب برای بحران آفرینی در دولت لبنان با درایت حزب‌الله خنثی خواهد شد و نفوذ سعودی‌ها در بدنه دولت به کمترین حد ممکن تقلیل خواهد یافت. تحولات سیاسی سال گذشته و استعفای ناگهانی سعد حریری که مرکز فرماندهی آن از ریاض صادر شده بود، تجربه خوبی برای حزب‌الله شد تا در آینده اجازه ندهند نفوذی‌های سعودی به کابینه راه یابند و این مسئله با توجه به تضعیف پایگاه مردمی جریان «المستقل» وابسته به سعودی و نگاه منفی افکار عمومی لبنان به سیاست‌های عربستان، دور از دسترس نخواهد بود. به باور ناظران، با توجه به اینکه برخی جریان‌های سیاسی لبنان مخالف سلاح حزب‌الله هستند، احتمال می‌رود حزب‌الله از اکثریت پارلمان برای مشروعیت دادن به سلاح استفاده کند و آن را قانونی کند. از آنجا که افکار عمومی لبنان از سلاح حزب‌الله در مقابله با رژیم صهیونیستی حمایت می‌کنند، لذا مشکل چندانی برای قانونی کردن سلاح وجود نخواهد داشت. از طرفی، به خلاف ادعای سعودی‌ها که ایران را چهره‌های منفور در لبنان معرفی می‌کنند، اما رأی مردم نشان داد که ایران در صحنه سیاسی لبنان و در بین افکار عمومی این کشور به عنوان بازیگر منفی تلقی نمی‌شود بلکه نگاه مثبتی به ایران وجود دارد. اقدامی که به گفته ناظران، قدرت مانور ایران در جامعه لبنان را افزایش خواهد داد.

■ شکست دشمنان

پیروزی مقفوت در لبنان را می‌توان پیامی آشکار به تمام طرف‌های منطقه‌ای و بین‌المللی دانست که تلاش داشتند از این انتخابات به عنوان فرصتی برای شکست مقاومت و جدا کردن از بستر مردمی خود استفاده کنند ولی نتیجه انتخابات به گونه‌ای رقم خورد که امید دشمنان مقاومت را به یأس تبدیل کرد. مقامات رسانه‌های صهیونیستی و سعودی که از اعلام پیروزی حزب‌الله صحنای بدو، نتوانستند خشم خود را پنهان کنند و اتهامات واهی خود علیه مقاومت را بار دیگر تکرار کردند. رسانه‌های سعودی با زیر سؤال

بر دن صحت انتخابات لبنان پیروزی حزب‌الله را مهندسی شده قلمداد کردند. پیروزی مقاومت چنان کوبنده بود که همچون پتکی بر سر امریکا، سعودی‌ها و رژیم صهیونیستی فرود آمد و تمام برنامه‌های آنها برای تضعیف حزب‌الله در داخل لبنان را نقش بر آب کرد. امریکا و عربستان در این انتخابات سعی کردند چهره‌ای منزوی و بدون محبوبیت از حزب‌الله ارائه دهند اما گزینه‌های مقاومت در نتیجه بیش از نیمی از کرسی‌های پارلمان را کسب کردند تا چهره واقعی مقاومت را در جهان نشان دهند. تلاش غرب و عمال آن برای تحریم حزب‌الله و قرار دادن آن در لیست تروریسم، همگی با هدف تضعیف حزب‌الله انجام شد اما این اقدامات به جای تخریب حزب‌الله، وجهه آن را تقویت کرد و نتیجه آن در انتخابات به خوبی نمایان بود. سعودی‌ها و رژیم صهیونیستی در ماه‌های اخیر همه تبلیغاتی علیه حزب‌الله را تشدید کرده بودند با تهدید خولدن این گروه برای منطقه، سعی داشتند افکار عمومی لبنان را علیه این جنبش سوق دهند اما افکار عمومی با رأی به گزینه‌های حزب‌الله پاسخ این توطئه‌ها را دادند و تلاش دشمنان برای تخریب حزب‌الله به تقویت وجهه آن منجر شد. سعودی‌ها در سال‌های اخیر به راه انداختن بحران‌های جدید در منطقه سعی کردند نفوذ ایران را بین ببرند اما همه این پروژه‌ها ناکام مانده است. عربستان در پرونده‌های عراق و سوریه مقابل ایران شکست خورده و در باتلاق یمن فرو رفته است، تمرکز خود را روی لبنان گذاشته بود تا شکست حزب‌الله و وارد کردن مهر‌های خود به پارلمان، قیومت خود را بر لبنان حفظ کند که دستش از این پرونده هم کوتاه شد. صهیونیست‌ها هم که بازنده اصلی انتخابات لبنان بودند، خشم خود را از پیروزی حزب‌الله اعلام کردند و دولت آینده برآمده از حزب‌الله را تهدیدی امنیتی برای خود توصیف کردند و دولت لبنان را مسولای با حزب‌الله دانستند. رژیم صهیونیستی که به هیچ وجه قدرت‌گیری حزب‌الله در منطقه را بر نمی‌تابد در ماه‌های آری‌ها به مواضع مقاومت در سوریه حمله کرده تا حزب‌الله را تضعیف کند. پیروزی حزب‌الله در لبنان و کابوس پیروزی مقاومت در جنگ سوریه، خواب را از چشمان مقامات صهیونیستی ربوده است.

■ تغییر موازنه منطقه به نفع مقاومت

بدون تردید پیروزی حزب‌الله در لبنان، بر تحولات منطقه نیز تأثیرات گسترده‌ای خواهد داشت. حزب‌الله که در کنار ارتش سوریه و متحدانش توانسته پیروزی‌های بزرگی در مقابل تروریست‌ها به دست آورد، با این پیروزی موضع خود در منطقه را تثبیت خواهد کرد. همانگونه که رسانه‌های اسرائیلی هم اذعان کرده‌اند، پیروزی حزب‌الله در لبنان، سبب افزایش قدرت مقاومت در منطقه شده و امریکا را در تنگنا قرار می‌دهد. اعتماد لبنانی‌ها و رأی قاطع آنها به حزب‌الله، می‌تواند پشتوانه قوی برای نیروهای مقاومت در سوریه باشد و آنها با پشت گرمی مردم لبنان می‌توانند پیروزی‌های زیادی را در عرصه میدانی سوریه کسب کنند. با توجه به اینکه انتخابات پارلمانی عراق نیز این هفته برگزار می‌شود، در صورت پیروزی نیروهای بسج مردمی و شیعیان در انتخابات این کشور، شاهد معادلات جدیدی در منطقه به نفع مقاومت خواهیم بود که کمربند امنیتی تهران- بغداد- بیروت مستحکم‌تر از گذشته خواهد شد. در صورت تحقق چنین امری، امریکا و عمال منطقه‌ای آن شکست سنگینی را متحمل خواهند شد که در سال‌های اخیر به انواع چربه‌ها متوسل شده‌اند تا نفوذ ایران از عراق تا لبنان را کاهش دهند.

■ جمع‌بندی

در مجموع می‌توان گفت که الان حزب‌الله قدرتمندترین بازیگر عرصه سیاسی لبنان است که توان تأثیر گذاری بالایی در معادلات این کشور دارد و تأثیر این دستاوردهای سیاسی در عرصه میدانی سوریه نیز خود را نشان خواهد داد و با پیروزی مقاومت بر گروه‌های تروریستی، معادله منطقه‌ای به نفع ایران و متحدانش سنگینی خواهد کرد. پیروزی در لبنان اگر در انتخابات عراق هم تکرار شود، قدرت مقاومت در منطقه تقویت شده و شکست دیگرتر از گذشته مثلث غربی- عربی- عبری ثبت خواهد شد. اگر چه احتمال دارد رژیم آل سعود برای جبران شکست خود در مسیر سیاسی لبنان سنگ‌اندازی کند اما تجربه نشان داده که دسیسه‌چینی‌های عربستان برای به حاشیه‌اندن محور مقاومت تلاش برای تضعیف قدرت آن در منطقه ناکارآمد بوده و با قدرت‌گیری حزب‌الله و پیروزی در جنگ سوریه، این توطئه‌ها در آینده نیز محکوم به شکست است و محور مقاومت با موفقیت این بحران‌ها را پشت سر خواهد گذاشت.